

Mreža za afirmaciju radio-amaterskog pokreta

NVO MARP – IARU R1 Member Society

Adresa: Ratiševina bb, 85347 Igalo, Montenegro

PIB: 03026850

E-mail: info@marp.org.me

Datum: 25.02.2018

Broj: 01-2502/18

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

- n/r direktora Darka Grgurovića –

Bulevar Džordža Vašingtona 56
81000 Podgorica

Poštovani gospodine Grguroviću,

Na osnovu dopisa Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost broj 0506-1535/1 od 20.02.2018.godine, dostavljamo Vam prijedlog izmjena Pravilnika za koje smatramo da će unaprijediti, i u skladu sa potrebama radio-amaterskog pokreta u Crnoj Gori, pomoći njegov dalji razvoj.

U prilogu ovog dopisa nalazi se set dokumenata koje smo pripremili kao naš zvaničan prijedlog u procesu izmjene Pravilnika. U cilju što boljeg razumijevanja predloženih promjena kao i približavanja stava radio-amaterske prakse, dostavljamo Vam detaljna obrazloženja predloženih izmjena kao i utemeljenja istih u dosadašnjoj praksi.

OBRAZLOŽENJE

1) PRIJEDLOG PRAVILNIKA O RADIO-AMATERSKIM KOMUNIKACIJAMA

Član 2:

„Radio-amaterski klub“: Kako u dosadašnjim Pravilnicima, osim napomene da je u pitanju organizacija koja je registrovana prema propisima Crne Gore, nije bilo drugih odrednica šta je to „Radio-amaterski klub“, predlažemo da se doda dio koji određuje da je to udruženje radio-amatera koje u svom članstvu ima najmanje tri (3) lica sa položenim radio-amaterskim Ispitom. Ovim se bliže definiše osnovni uslov kojim bi neko udruženje moglo da se smatra Klubom u praksi.

„Udruženje radio-amaterskih klubova“: Kao što Vam je poznato, na teritoriji Crne Gore djeluju dva udruženja radio-amaterskih klubova koja oko sebe okupljaju značajan dio radio-amaterske populacije – MARP i Savez radio-amatera Crne Gore. Uprkos našoj težnji da se te dvije organizacije objedine u jednu krovnu organizaciju crnogorskih radio-amatera, naša inicijativa od početka 2017. godine nije naišla na pozitivan odgovor od strane Saveza. Imajući u vidu da oba udruženja, i MARP i Savez, okupljaju značajan dio radio-amaterske populacije, i da obje organizacije na svoj način doprinose popularizaciji i širenju radio-amaterskog pokreta, predlažemo da na ovaj način Pravilnik prepozna oba udruženja te da se niti jednom od njih ne daje ekskluzivno pravo u njemu i time ostavi mogućnost zloupotrebe istoga.

Član 4:

Ovim članom se propisuje da je Agencija ta koja imenuje predsjednika i članove ispitne komisije, pri čemu ona predlaže jednog člana ispred same Agencije kao regulatornog tijela, a druga dva člana komisije može predložiti organizacija koja sprovodi Ispit.

Član 5:

Ovim članom je predloženo da Agencija donosi Uputstvo o organizovanju i polaganju Ispita, te da samo organizovanje Ispita može sprovoditi Klub ili Udruženje. Ovaj prijedlog je svojevrsna liberalizacija procesa sticanja radio-amaterskih ovlašćenja jer se daje mogućnost da organizacije (Klubu ili Udruženju) koje ispunjavaju uslove koje propiše Agencija, sprovode proces organizovanja Ispita za radio-amatere na osnovu saglasnosti same Agencije.

Obzirom da je predloženo da jednog člana komisije i dalje predlaže Agencija, kao regulatorno tijelo, smatramo da se ovim ne bi ugrozio integritet samog procesa organizovanja i sprovođenja Ispita, ali bi se značajno olakšao Klubovima i Udruženjima koja se bave obukama radio-amatera da kandidate provedu kroz cio proces na najefikasniji način.

Ovakav princip ostvarivanja prava je analogno principu koji se npr. primjenjuje u procesu sticanja vozačke, pa čak i pilotske dozvole. Škola (analogno Klubu ili Udruženju) koja organizuje obuku, uz prisustvo predstavnika regulatornog tijela (MUP-a, Agencije za civilno vazduhoplovstvo) sprovodi obuku, a na kraju i Ispit, a sve uz prisustvo i na osnovu smjernica i uslova koje propisuje nadležni regulator. Takođe, organizacija koja organizuje Ispit na osnovu saglasnosti Agencije, mora kandidatu obezbjediti literaturu i istu mora objaviti na svojoj internet prezentaciji.

Član 6:

Umjesto dosadašnje prakse da je obavezno dostavljanje spiska kandidata za polaganje ispita, ovim članom se predlaže da organizator Ispita dostavi predviđeni broj kandidata koji polažu ispit. U praksi se dešava da gotovo uvijek određeni broj prijavljenih kandidata ipak ne izađe na ispit na koji se prijavio pa sam spisak kandidata nije pouzdan do samog dana održavanja Ispita.

Član 7:

Prijedlog je da se Zahtjev za polaganje ispita popunjava i podnosi Ispitnoj komisiji neposredno prije samog održavanja ispita. Ovim prijedlogom se omogućava da potencijalno veći broj kandidata prisustvuje polaganju ukoliko za isti sazna u kraćem vremenskom roku od minimalnog do sada propisanog da se zahtjev uputi Agenciji. Ovakav prijedlog bi ujedno dao i mogućnost organizovanja „otvorenog ispita“ koji bi se npr. organizovao u predefinisanim terminima za vrijeme održavanja nekog tehničkog sajma ili sl. Ovaj princip prijavljivanja i polaganja ispita već dugi niz godina primjenjuje Američka radio-amaterska organizacija ARRL na apsolutno svim sajmovima i van granica Amerike gdje imaju interesovanje kandidata da polažu radio-amaterski Ispit za sticanje FCC dozvole.

Član 8:

Predlažemo brisanje klauzule da kandidat koji ne zadovolji na Ispitu ne može ponovo polagati u vremenskom roku kraćem od tri mjeseca. Smatramo da kandidatu treba ostaviti mogućnost da izađe na prvi sledeći ispit koji organizuje bilo koji Klub ili Udruženje u bilo kojem gradu bez obzira na vremensku razliku između održavanja istih.

Predlažemo da kandidat koji položi A klasu, po automatizmu dobija Harmonizovani radio-amaterski ispitni sertifikat koji je predložen u T/R 61-02. Sadašnji Pravilnik je na pogrešan način

pokrio ovaj dio jer sam obrazac HAREC sertifikata se ne vezuje za pozivni znak i Odobrenje već je to sertifikat koji potvrđuje da je kandidat položio Ispit koji je u skladu sa T/R 61-02 preporukom koja je implementirana u ispitni program naše A klase. Ovaj sertifikat osim izjave o usaglašenosti sadrži samo podatke propisane preporukom T/R 61-02 odnosno: ime i prezime, datum rođenja, datum izdavanja i naziv institucije koja izdaje dokument - Agencija.

Sama CEPT dozvola, koja daje radio-amateru pravo da sa svoja prava ostvaruje u stranoj zemlji koja prihvata CEPT preporuke podijeljena je na dvije varijante. Prva varijanta je „CEPT Amateur Radio License“ prema preporuci T/R 61-01 koja je analogna našoj A klasi radio-amaterske dozvole čiji je ispitni program usklađen sa T/R 61-02.

Druga varijanta je „CEPT Novice Amateur Radio License“ prema ECC Recommendation (05)06 i koja je analogna N klasi radio-amaterske dozvole čiji je ispitni program usaglašen sa ERC Report 32.

Objе varijante CEPT dozvole se vezuju sa Odobrenje i sadrže podatke vezane za njega: ime i prezime, adresa prebivališta, pozivni znak, period važenja i institucija koja izdaje dozvolu (Agencija).

Naša preporuka je da se uvede i obrazac Nacionalne radio-amaterske dozvole odnosno „CEPT Entry Level Amateur Radio License“ koja bi se izdavala radio-amaterima koji polože Ispit E klase i koja bi važila samo na teritoriji Crne Gore, ali bi u sebi bi sadržala sve informacije kao i CEPT i CEPT Novice dozvola uz naznaku da je ispitni program usaglašen sa CEPT ECC Report 89.

„For using of amateur radio station outside native country it is necessary to apply for a licence if bilateral agreements between countries do not foresee some simplified procedure.“

ECC Report 89 u tački 3 prepoznaje ovakvu strukturu dozvola i podjelu na (HAREC), Novice i Entry Level te stoga smatramo da naš Pravilnik i obrasci koji se na osnovu njega izdaju treba da budu u potpunosti usaglašeni sa tim preporukama CEPT-a koje uostalom i primjenjujemo.

--- VAŽNA NAPOMENA ---

U T/R 61-02 dokumentu trenutno piše da su crnogorske dozvole A i N usaglašene sa HAREC programom međutim to nije tačno obzirom da je samo ispitni program A klase usaglašen sa HAREC ispitnim programom, dok je ispitni program N klase usaglašen sa ERC Report 32 i kao takav se smatra CEPT Novice dozvolom i trebao bi da bude naveden u ECC Recommendation (05)06.

Takođe, zbog ovog propusta, ECC Recommendation (05)06 koji se tiče CEPT Novice dozvola nije naveo da je crnogorska N klasa zapravo analogna ovoj kategoriji dozvole što bi moralo biti usaglašeno odnosno potrebno je obavjestiti odgovarajuće institucije da se izvrši ovo usaglašavanje

Član 9:

Kao i do sada, naknadu za pokriće troškova polaganja radio-amaterskog ispita odobrava Agencija, a kandidat je uplaćuje na žiro-račun organizacije koja organizuje Ispit.

Član 10: (novi član)

Važeći Pravilnik je ukinuo mogućnost koja je postojala prethodnim Pravilnikom, a to je da se u slučajevima takmičenja i eksperimentalnim svrhama dozvoli rad sa snagom većom od propisane, ukoliko stanica time ne bi izazivala nikakve neželjene smetnje.

U praksi postoji više situacija kada je poželjno ili neophodno imati mogućnost rada sa većom snagom od maksimalno dozvoljene sadašnjim Pravilnikom. Osim takmičenja, postoje određene specifične situacije i vrste rada na radio-amaterskim opsezima kada je potrebno emitovati snagu

veću od 1500W. Predlažemo da razmotrite takvu mogućnost tj. izdavanje posebnog odobrenja za rad sa većim snagama kada je tako nešto opravdano na osnovu posebnog zahtjeva radio-amatera.

Član 11: (član 10 važećeg Pravilnika)

Što se tiče vrsta radio-amaterskih stanica, osim klupske, koju postavlja Klub ili Udruženje, za sve ostale kategorije stanica treba dozvoliti da ih postavlja i sam radio-amater. Sve ostale vrste stanica, osim klupske, su nešto što ne treba ograničavati jer u praksi ne postoji niti jedan razlog zašto bi se ograničilo da radio-amater, fizičko lice, može postaviti repetitor, digipiter, radiofar, predajnu stanicu za radio-goniometriju i ostalo. Svaka od ovih vrsta je značajan faktor u radio-amaterskoj „mreži“ komunikacija i mogućnost da sam radio-amater učestvuje u postavljanju tih stanica doprinosi daljem širenju radio-amaterskog pokreta.

Član 13: (član 12 važećeg Pravilnika)

Predlažemo izmjenu formulacije ovog člana kao i brisanje stava 3 ovog člana.

Klupska radio-amaterska stanica može raditi u najvišoj klasi koju posjeduje neki član tog Kluba. Situacija u kojoj npr. odgovorni radio-amater ili predsjednik Kluba imaju radio-amatersku E ili N klasu, ograničavaju radio-amatera A klase da radi u punom kapacitetu svojih ovlašćenja samo zato što je član Kluba čiji odgovorni radio-amater ili predsjednik nisu A klase.

Takođe, radio-amater ni u kojem slučaju ne može koristiti radio-amatersku stanicu van okvira ovlašćenja koja ima, kako sada propisuje stav 3 ovog člana. Ovakav princip smatramo pogrešnim jer neki radio-amater svojim prisustvom ne može prenijeti svoja ovlašćenja na bilo koga. Takođe, ovakav princip ne bi bio međunarodno priznat kada su u pitanju međunarodna takmičenja i potencijalno bi dovelo do diskvalifikacije radio-amaterske stanice koja učestvuje u takmičenju ukoliko napravi ovakav prestup i radio-amateru N klase dozvoli da uz prisustvo radio-amatera A klase radi u toj klasi.

Član 14: (član 13 važećeg Pravilnika)

Osnovni prijedlog po pitanju pozivnih znakova je taj da pozivne znake sa brojem 0 (nula) može koristiti bilo koji Klub, Udruženje ili za potrebe manifestacija. Takođe, uklonjeni su segmenti broja 0 (nula) koji su imali klasifikaciju „Rezerva“ obzirom da u praksi nije poznato zašto bi ta klasifikacija postojala.

Što se tiče ostale podjele brojeva (od 1 do 9), predlažemo da ona bude dostupna svim radio-amaterima u skladu sa njihovim ovlašćenjima prema datoj tabeli:

- Radio-amateri E klase mogu imati pozivni znak sa 3 slova u sufiksu.
- Radio-amateri N klase mogu imati pozivni znak sa 2 slova u sufiksu.
- Radio-amateri A klase mogu imati pozivni znak sa 1 slovom u sufiksu.

Što se tiče same dodijele pozivnih znakova, predlažemo da Agencija u postupku dodijele pozivnog znaka može zatražiti neobavezujuće mišljenje Kluba ili Udruženja ukoliko smatra da je potrebno mišljenje same radio-amaterske struke prilikom odlučivanja o dodijeli pozivnog znaka. Ostavljamo Agenciji na procjenu da li je potrebno propisati neki rok u kojem ako Agencija zatraži mišljenje, Klub ili Udruženje kome je upućen zahtjev za mišljenje mora da odgovori – nakon čijeg isteka se smatra da je mišljenje pozitivno.

Takođe, prilikom dodijele pozivnih znakova, smatramo da treba koristiti metodu „first come first served“ odnosno da se znakovi dodjeljuju redom onako kako su traženi u Zahtjevu, na osnovu njihove raspoloživosti.

Prilikom dodijele specijalnih pozivnih znakova za privremenu upotrebu, podnositelj zahtjeva mora adekvatno obrazložiti svoj zahtjev na osnovu kojeg će Agencija sama odlučiti da li je takav zahtjev opravdan i utemeljen.

Smatramo da Pravilnik mora jasno definisati ko vodi evidenciju aktivnih pozivnih znakova, te našim prijedlogom smatramo da je jedino logično da to bude sama Agencija kao regulatorno tijelo, kao i da takve informacije moraju biti javno objavljene i dostupne uz poštovanje Zakona o zaštiti ličnih podataka.

Konkretni prijedlog u ovom pravcu je već predložen od strane Radio kluba „Digi HAM“ u vidu web sistema koji je prezentovan službenicima Agencije i za koji je data spremnost za ustupanje programskog koda ukoliko takav „Callbook“ sistem Agencija želi implementirati na svojoj zvaničnoj internet stranici za potrebe objavljivanja podataka o aktivnim radio-amaterskim pozivnim znacima.

Član 17: (član 16 važećeg Pravilnika)

Sadržaj dnevnika radio-amaterske stanice je ovim članom, kako smo predložili, usklađen sa radio-amaterskom praksom koja se koristi kako na domaćim i međunarodnim takmičenjima tako i u redovnim radio-amaterskim aktivnostima.

DODATAK 1:

Predloženi ispitni program je u potpunosti usaglašen CEPT preporukom T/R 61-02 za A klasu, ERC Report 32 za N klasu i ECC Report 89 za E klasu. U prilogu Vam dostavljamo pomenute preporuke kako bi ste procijenili da li je potrebno da i neki drugi djelovi tih preporuka budu sastavni dio Pravilnika ili ovog Dodatka.

DODATAK 2:

HAREC sertifikat kako je predloženo u T/R 61-02 predstavlja potvrdu da je radio-amater položio Ispit čiji je ispitni program usaglašen sa njom. Ovaj sertifikat nije vezan za Odobrenje, pozivni znak ili bilo šta sl., već je potvrda koja ima neograničeno trajanje i sadrži samo osnovne podatke i njega izdaje/ovjerava Agencija, na osnovu Zapisnika o položenom ispitu.

Predlažemo da se ovaj sertifikat izdaje po automatizmu kandidatu koji položi Ispit A klase. Na ovaj način izbjegava se dodatni korak u odnosu na sadašnji Pravilnik prema kome je radio-amater uvijek dobijao Uvjerenje Saveza, pa je tek naknado morao tražiti HAREC sertifikat od Agencije – koji je u sadašnjem slučaju vezan za važeće Odobrenje što svakako nije ono što T/R 61-02 daje kao preporuku – HAREC sertifikat je zapravo međunarodno uvjerenje o položenom Ispitu po HAREC programu (T/R 61-02).

DODATAK 3:

Obzirom da N i E klasa nisu dio HAREC programa, Uvjerenje o položenom radio-amaterskom ispitu se izdaje samo za ove klase, na predloženom obrascu, koji takođe izdaje/ovjerava Agencija kao regulatorno tijelo na osnovu Zapisnika o položenom radio-amaterskom Ispitu.

DODATAK 4a 4b 4c:

Predlažemo date obrasce za radio-amaterske dozvole A, N i E. Takođe, predlažemo da nađe tehnički način i procedura da se one izdaju u plastičnoj formi kao i crnogorske lične karte ili vozačke

dozvole. Troškove izrade bi prema našem prijedlogu snosio podnosilac zahtjeva za izdavanje ovakve dozvole.

Smatramo da bi radio-amaterska dozvola u formi plastičnog obrasca dala veću dozu ozbiljnosti a obzirom da se radi o dozvoli koja ima upotrebu samo u kada radio-amater želi svoje pravo da ostvaruje u drugim državama koje primjenjuju CEPT preporuke, troškovi izrade bi gotovo sigurno bili prihvatljivi za sve radio-amatere.

Bitna stvar ovakve dozvole je da bude u „credit card size“ formatu koji bi bilo pogodan za nošenje. Obzirom da pojedine državne institucije već imaju izvođače radova za ovakvu vrstu dokumenata, ostavljamo Agenciji na procjenu da li bi ovako nešto bilo izvodljivo – uz našu konstataciju da bi ovakav obrazac svakako bio rijedak u radio-amaterskom svijetu što je dodatni argument da se pokuša naći način da crnogorski radio-amateri imaju obrazac dozvole koji je mnogo ozbiljniji od svih ostalih.

2) UPUTSTVO O ORGANIZOVANJU U POLAGANJU ISPITA ZA RADIO-AMATERE

Prijedlogom koji Vam upućujemo, predloženo je da je Uputstvo o organizovanju i polaganju radio-amaterskog ispita dokument koji donosi Agencija i koje propisuje metodologiju polaganja, način sprovođenja, ocjenjivanje Ispita kao i tehničke uslove koje mora da ispuni svaka organizacija (Klub ili Udruženje) koje želi da organizuje radio-amaterski Ispit.

Član 3:

Agencija na osnovu svojih propisanih uslova izdaje saglasnost Klubu ili Udruženju koje aplicira da obavlja proceduru organizovanja i sprovođenja radio-amaterskog Ispita. Ukoliko je ovakav mehanizam prihvatljiv, ostavljamo Agenciji da bliže odredi statutarne ili druge uslove koje mora da ispunjava organizacija kojoj bi na neeksluzivnoj bazi bilo povjereno organizovanje i sprovođenje radio-amaterskih Ispita.

Član 4:

Osim stava da predsjednik ispitne komisije mora da bude radio-amater klase A, smatramo da ne postoji objektivan razlog zašto bi on morao ujedno da ima bilo koje druge stručne kvalifikacije popust određenog nivoa stručne spreme ili sl. kako je to bilo definisano prethodnim Uputstvom.

Član 5:

Ovim članom, ingerenciju vođenja adekvatne baze pitanja koja se koriste prilikom polaganja Ispita se prenosi na Agenciju a sama baza se stavlja javno dostupnom kako bi na njeno proširenje i eventualno otklanjanje nedostataka mogla da utiče i sama radio-amaterska populacija kroz svoje prijedloge i inicijativu za njeno proširenje u skladu sa ispitnim programom za svaku pojedinačnu radio-amatersku klasu. Smatramo da je dosadašnja praksa pokazala veoma lošu stranu principa da se o ovome stara bilo koja druga organizacija a ne sama Agencija.

Princip javne baze je nešto što se već više godina primjenjuje gotovo svuda u radio-amaterskom svijetu. Osim što adekvatna baza pitanja služi za samostalnu obuku radio-amatera, ona je ujedno i okosnica kvalitetnog ispitnog materijala što samo po sebi unaprjeđuje kvalitet radio-amaterske populacije koja položi ispit.

U praksi, kako se to primjenjuje u svijetu a i u okruženju, baza pitanja je podijeljena na radio-amaterske klase i sadrži veći broj različitih pitanja u skladu sa propisanim ispitnim programima. Ispitni materijal za svaki pojedinačni ispit se kroz odgovarajuću proceduru kreira na način da bude različit od prethodnih i na taj način obezbjedi kvalitet samog ispitnog procesa.

Agencija predsjedniku Ispitne komisije šalje ispitni materijal najkasnije 7 dana prije održavanja Ispita koju je on dužan da pregleda kako bi se bilo koji nedostaci otklonili prije zakazanog datuma polaganja Ispita. Obzirom da Agencija delegira svog člana u Ispitnoj komisiji, prihvatljivo bi bilo i da on na dan ispita donese u ime Agencije ispitni materijal, ali treba razmišljati o adekvatnoj proceduri za utvrđivanje eventualnih nedostataka Ispitnog materijala i šta raditi ako član ispitne komisije koji dođe u ime Agencije, sa sobom donese ispitni materijal koji sadrži neku grešku ili nešto slično.

Poštovanjem radio-amaterskog duha, i ozbiljnosti funkcije predsjednika ispitne komisije, odnosno osobe kojoj je povjeren proces koordinisanja radio-amaterskog Ispita, veliki broj radio-amaterskih zajednica je uveo i kaznene mjere za nesavjesno rukovanje ispitnog materijala, pa čak i suspendovanje radio-amaterskih ovlaštenja ukoliko predsjednik ispitne komisije ili osoba koja rukuje ispitnim materijalom prije samog Ispita zloupotrijebi mogućnost uvida u isti.

Ostavljamo Agenciji da dodatno razmisli o ovoj proceduri ukoliko je ovakav prijedlog prihvatljiv u pravcu u kome je predložen.

Kako je kreiranje adekvatne baze pitanja nešto što zahtjeva kako stručnu osposobljenost tako i vrijeme, MARP je spreman da, ukoliko je to potrebno, pomogne sastavljanje većeg broja ispitnih pitanja kao i razvoj potrebnih softverskih alata za predloženi mehanizam objavljivanja i generisanja ispitnog materijala. Osim što u svojim redovima imamo veliki broj dugogodišnjih radio-amatera sa velikim iskustvom u ovom pogledu, dostupnost većeg broja pitanja je moguće ostvariti i putem interneta kao i preko Međunarodne radio-amaterske unije (IARU) koja podržava ovakav vid regulative po pitanju radio-amaterskih Ispita.

Član 18/19:

U važećem Uputstvu o organizovanju i polaganju ispita za radio-amatere nisu definisani tehnički uslovi za sprovođenje samog Ispita pa se ostavljao prostor za slobodno tumačenje minimalno tehničkih uslova koje mora da zadovolje prostorije u kojima se održava Ispit.

Ovim prijedlogom je u najkraćim crtama navedeno šta su minimalni uslovi kao i tehnički način i procedura sprovođenja ispitnog procesa. Smatramo da treba predvidjeti ili adekvatno regulisati mogućnost da za veći broj kandidata nije moguće obezbjediti prostoriju adekvatne veličine te u tom smislu propisati adekvatan mehanizam za prevazilaženje realne situacije do koje je moguće doći. Jedan od mehanizama može biti više setova pitanja koja se koriste u prilikom organizovanja jednog radio-amaterskog ispita. Na ovaj način kandidatima ispitni materijal može biti uručen po nasumičnoj (random) ili naizmjeničnoj (alternate) metodi te tako obezbjediti da se Ispit može u jednom danu održati u više grupa ili na način da neposredno nakon što prvi kandidat završi popunjavanje ispitnog lista, sledeći kandidat zauzima njegovo mjesto i dobija svoj ispitni list.

DODATAK 1:

Predlažemo da agencija osmisli zvanični formular Zahtjeva za polaganja radio-amaterskog ispita. Zahtjev bi se formalno podnosio Agenciji, a popunjavao neposredno prije početka Ispita i dostavljao Ispitnoj komisiji koja je dužna da utvrdi identitet kandidata.

DODATAK 2:

Predložene izmjene uslova za sticanje uslova za rad Morzeovom telegrafijom, kao neobaveznog djela ispita, predlažemo date izmjene koje su navedene u ovom dodatku.

3) OSTALI PRIJEDLOZI

a) STRANI DRŽAVLJANI

U prethodnom periodu Savez radio-amatera Crne Gore je osporavao mogućnost da strani državljani mogu polagati radio-amaterski Ispit u Crnoj Gori i ostvariti ista prava kao i svi ostali koji polože radio-amaterski Ispit. Kako važećim Pravilnikom nije postojala prepreka da strani državljanin ipak polaže radio-amaterski Ispit u Crnoj Gori i na osnovu njega dobije HAREC sertifikat ili Uvjerenje o položenom radio-amaterskom Ispitu, a naknadno i Odobrenje za korišćenje frekvencija u radio-amaterskoj službi, smatramo da Agencija treba eksplicitno implementirati adekvatan član u Pravilniku kojim bi se dopustila ovakva mogućnost.

Kako je našim prijedlogom Pravilnika već i definisano, dostupni pozivni znaci kao i sva ostala pravila treba da važe podjednako za sve one koji polože radio-amaterski Ispit bilo da su crnogorski državljani ili ne.

Međunarodna praksa je da radio-amater može da polaže radio-amaterski ispit u stranoj zemlji u kojoj nema prebivalište i da na osnovu položenog Ispita i dobijenog uvjerenja o položenom radio-amaterskom Ispitu ima apsolutno ista prava kao i državljani te zemlje.

Takođe, napominjemo da je ovo upravo preporučeno u CEPT T/R 61-02 odnosno HAREC programu – da strani državljanin može steći HAREC sertifikat u bilo kojoj zemlji koja primjenjuje ovaj standard i da na osnovu njega kasnije može u svojoj matičnoj zemlji zatražiti izdavanje dozvole bez potrebe za dodatnim ispitivanjem.

b) PLAN RASPODJELE RADIO-FREKVENCIJA NAMIJENJENIH RADIO-AMATERSKOJ SLUŽBI

- 1) Potrebno je uskladiti „Plan raspodjele radio-frekvencija namijenjenih radio-amaterskoj službi“ (0505-5430/6 od 11.04.2012) sa „Planom namjene radio-frekvencijskog spektra“ iz 2017.godine („Službeni list Crne Gore“ broj 32/17) prema kojem su dodati opsezi 472-479kHz i 5351.5-5366.5kHz namijenjeni radio-amaterskoj službi
- 2) Treba razmotriti mogućnost da dokument „Plan raspodjele radio-frekvencija namijenjenih radio-amaterskoj službi“ bude sastavni dio Pravilnika – kao Dodatak – kako bi na taj način omogućili lakši uvid u frekvencijske opsege i ovlašćenja koja radio-amater stiče posjedovanjem određene radio-amaterske klase.

c) IZDAVANJE HAREC SERTIFIKATA I UVJERENJA O POLOŽENOM ISPITU

Obzirom da je našim prijedlogom predviđeno da Klub ili Udruženje organizuje polaganje radio-amaterskog ispita, ipak smatramo da HAREC sertifikat kao i Uvjerenje o položenom Ispitu treba da izda sama Agencija na osnovu Zapisnika o polaganju radio-amaterskog ispita. Kako ovo potencijalno otvara pitanje administrativnog posla koji bi možda opteretio Agenciju, a kako se sama štampa i priprema dokumenata smatra „Administrativnim poslom“, samu izradu odnosno štampu HAREC sertifikata i Uvjerenja o položenom radio-amaterskom ispitu bi obavljao organizator radio-amaterskog ispita, koji bi pripremljene obrasce zajedno sa Zapisnikom poslao Agenciji, koja bi nakon pregleda i arhiviranja izvršila ovjeru HAREC sertifikata i Uvjerenja i poslala ih nazad organizatoru, ili čak i samom kandidatu.

Potencijalno skraćenje kompletne procedure izdavanja HAREC sertifikata ili Uvjerenja, pa i samog Odobrenja bi se moglo riješiti na način da radio-amater koji polaže Ispit, odmah popuni

i Zahtjev za izdavanje Odobrenja. Na ovaj način, nakon polaganja, organizator Ispita bi uz Zapisnik i odštampan obrazac HAREC sertifikata/Uvjerenja, Agenciji proslijedio i sve Zahtjeve radio-amatera koji su položili Ispit, pa bi na kraju Agencija sva ovjerena dokumenta slala direktno podnosiocu zahtjeva, odnosno radio-amateru koji je položio Ispit.

Za sva dodatna pitanja u vezi naših prijedloga izmjena stojimo Vam na raspolaganju kako bi eventualne nedostatke dodatno pojasnili, ukoliko je takvo pojašnjenje potrebno, radi boljeg razumijevanja realne potrebe za predloženim izmjenama.

Kao prilog našem obrazloženju, a u cilju što šire podrške predloženih izmjena, dostavljamo Vam i ovjerene saglasnosti radio-amaterskih klubova koji su aktivno učestvovali u pisanju ovog prijedloga Pravilnika.

Koristimo priliku za srdačan pozdrav.

Predsjednik

Đorđević Dragan - 4O4A